

Velting W, Pot-Kolder R, Counotte J, van Os J, van der Gaag M. (2016). Environmental Social Stress, Paranoia and Psychosis Liability: A Virtual Reality Study. Schizophr Bull. 42(6): 1363-1371.

In Virtual Reality experiment nemen gevoelens van paranoia en subjectieve spanning bij personen met aanleg voor psychose toe bij meer sociale stress

De sociale omgeving heeft invloed op het ontstaan en de ontwikkeling van psychotische stoornissen. De aanleg voor psychose heeft invloed hoe gevoelig iemand is voor sociale spanningen. In een Virtual Reality (VR) omgeving kan dit getest worden. In deze Nederlandse studie werd in een VR-omgeving getest hoe gevoelig personen met psychotische symptomen zijn voor verschillende niveaus van sociale stress. De deelnemers waren patiënten met een psychotische stoornis (n=53), personen met ultra hoog risico (UHR) op psychose (n=20), verwanten van patiënten met een psychotische stoornis (n=42) en 55 controles. Iedereen liep 5 keer in een virtuele bar met verschillende niveaus van sociale omgevingsspanning: dichtheid van personen, dichtheid van personen uit andere etnische groep, vijandig gedrag van avatars. Op baseline werden gemeten: de Green Paranoid Thought Scale (GPTS); de Social Interaction Anxiety Scale (SIAS) en de Community Assessment of Psychic Experiences (CAPE). Tijdens en na het experiment werden gemeten: subjectieve stress tijdens het experiment (SUD) en de State Social Paranoia Scale (SSPS). Analyses werden met behulp van multiple regressie analyses gedaan. De UHR-groep en de psychose-groep scoorden op alle symptomen hoger dan controles. De UHR-groep had over de hele linie meer symptomen dan de psychose-groep. De UHR-groep en de psychose-groep rapporteerden in het VR-experiment veel meer paranoia ($B=3.62$) en subjectieve spanning ($B=17.94$) dan de andere twee groepen. Paranoïde gedachten en subjectieve spanning namen toen als de sociale stress in het VR-experiment werd opgevoerd, bij de UHR-groep het meest. Paranoia binnen het VR-experiment werd alleen significant voorspeld door depressieve symptomen.